

ofis, irtibat bürosu, işlettiği veya yönettiği fonlar, yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile doğrudan ya da dolaylı olarak sahipliklerinde bulunan şirketlerle ilgili işlemleri.

■ Kıymetli madenlere ve/veya emtiyaya endekslenen ve/veya dolaylı olarak dövize endekslenen sözleşmeler.

13 EYLÜL 2018 ÖNCESİ SÖZLEŞMELER

Karar uyarınca, akdedilecek sözleşmelerde istisna kapsamına alınan, ancak Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın Geçici 8'inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş bulunan sözleşmeler de anılan geçici madde hükmünden istisnadır.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın

Geçici 8'inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş bulunan iş makineleri dâhil taşıt kiralama sözleşmeleri anılan geçici madde hükmünden istisnadır. Yani, bu sözleşmeler dövizli düzenlenmiş ise, sözleşmenin süresi sona erinceye kadar dövizli olarak devam eder. Ancak karar uyarınca; sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz

cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde yer alan bedellerin Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın Geçici 8'inci maddesi kapsamında Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmesi zorunludur.

■ **Eski sözleşmeler yeniden düzenlenirken uyulması gereken hususlar:**

Karar uyarınca, sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerin taraflarca yeniden belirlenecek şartlarda, 13 Eylül 2018 tarihinden geçerli olmak üzere, en geç 30 gün içerisinde yenilenmesi zorunludur.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın Geçici 8'inci maddesi kapsamındaki sözleşmeler, Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenirken mutabakata varılamazsa; akdedilen sözleşmelerde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedellerin 2/1/2018 tarihinde belirlenen gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası efektif satış kuru kullanılarak hesaplanan Türk parası cinsinden karşılığının, 2/1/2018 tarihinden bedellerin yeniden belirlendiği tarihe kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması suretiyle belirlenir.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın Geçici 8'inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilen konut ve çatılı işyeri kira sözleşmelerinde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller bu fıkranın ilk paragrafına

göre iki yıllık süre için Türk parası olarak belirlenir.

Ancak, Türk parası olarak belirlenmenin yapıldığı kira yılının sonundan itibaren bir yıl geçerli olmak üzere; anılan paragraf uyarınca Türk parası olarak belirlenen kira bedeli, taraflarca belirlenirken mutabakata varılamazsa, belirlene tarihinden belirlenmenin yapıldığı kira yılının sonuna kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenir. Bir sonraki kira yılı Türk parası cinsinden kira bedeli ise, taraflarca belirlenirken mutabakata varılamazsa, önceki kira yılında geçerli olan kira bedelinin Türkiye İstatistik Kurumunun belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenir ve belirlenen Türk

parası cinsinden kira bedeli bu fıkrafta belirtilen iki yıllık sürenin sonuna kadar geçerli olur.

■ **Eski dövizli sözleşmeler kapsamında alınmış vadeli çekler ve alacaklar:**

Bu fıkra hükmü, bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması

mümkün olmayan sözleşmelerde tahsili yapılmış veya gecikmiş alacaklar için uygulanmaz. Diğer bir ifadeyle, bundan böyle dövizle düzenlenemeyecek ancak 13 Eylül 2018 tarihinden önce düzenlenmiş eski sözleşmeler karşılığı alınmış vadeli çekler ile henüz tahsil edilmemiş alacakların döviz cinsinden tahsiline devam edilecek.

■ **Eski (İstisna) sözleşmelerde tarafların talebinin dikkate alınması:**

Karar uyarınca, istisna tanınan ve tarafların mutabakatıyla yeni yapılacak sözleşmelerin Türk parası cinsinden yapılmasını, mevcut döviz cinsinden veya dövize endeksli sözleşmelerde yer alan bedellerin Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın Geçici 8'inci maddesi uyarınca Türk parası olarak yeniden kararlaştırılmasının talep edilmesi durumunda, sözleşmelerde yer alan bedeller Türk parası cinsinden kararlaştırılır.

Sonuç olarak; başlangıçta kapsamı çok geniş olarak yorumlanan kararname, daha sonra çıkarılan tebliğ ile hem kapsamı daraltıldı hem de birçok tartışmalı konuya (damga vergisi hariç) cevap verdi. Burada önemli olan, bundan böyle döviz veya dövize endeksli düzenlenemeyecek çok az sayıda işlemin dışında, başta menkul mal ticareti olmak üzere birçok işlemin eskiden olduğu gibi döviz veya döviz cinsinden yapılabileceğinin bilinmesidir.

Son söz, meteorolojik anlamda bu kış çok soğuk geçebilir ancak, anlaşılın piyasalar ekonomik anlamda bu kış sıcak geçirebilir. Kışın soğukta kalır hastalanmazsınız, ancak yazın sıcaktan terler hastalanabilirsiniz. Ekonomi de böyledir, onun da mevsimleri vardır, dikkatli olmak lazım. Yazı yaz tadında, kışı kış tadında yaşamak dileğiyle iyi hafta dileklerimle...

